

I

(Νομοθετικές πράξεις)

ΟΔΗΓΙΕΣ

ΟΔΗΓΙΑ 2014/60/ΕΕ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 15ης Μαΐου 2014

σχετικά με την επιστροφή πολιτιστικών αγαθών που έχουν απομακρυνθεί παράνομα από το έδαφος κράτους μέλους και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1024/2012 (αναδιατύπωση)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 114,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία ⁽¹⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η οδηγία 93/7/ΕΟΚ του Συμβουλίου ⁽²⁾ έχει τροποποιηθεί ουσιωδώς από τις οδηγίες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου 96/100/ΕΚ ⁽³⁾ και 2001/38/ΕΚ ⁽⁴⁾. Ενόψει των νέων τροποποιήσεων που αναμένονται, κρίνεται σκόπιμο να αναδιατυπωθεί η εν λόγω οδηγία για λόγους σαφήνειας.
- (2) Η εσωτερική αγορά αποτελεί έναν χώρο χωρίς εσωτερικά σύνορα μέσα στον οποίο εξασφαλίζεται η ελεύθερη κυκλοφορία αγαθών, προσώπων, υπηρεσιών και κεφαλαίων σύμφωνα με τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ). Σύμφωνα με το άρθρο 36 ΣΛΕΕ, οι οικείες διατάξεις περί ελεύθερης κυκλοφορίας των αγαθών δεν εμποδίζουν τις απαγορεύσεις ή τους περιορισμούς εισαγωγών, εξαγωγών ή διαμετακόμισης που δικαιολογούνται με σκοπό την προστασία των εθνικών θησαυρών που έχουν καλλιτεχνική, ιστορική ή αρχαιολογική αξία.
- (3) Δυνάμει των όρων και εντός των ορίων του άρθρου 36 ΣΛΕΕ, τα κράτη μέλη διατηρούν το δικαίωμα να καθορίζουν τους εθνικούς τους θησαυρούς και να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για την προστασία τους. Ωστόσο, η Ένωση διαδραματίζει πολύτιμο ρόλο στην ενθάρρυνση της συνεργασίας μεταξύ κρατών μελών για την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς ευρωπαϊκής σημασίας, στην οποία ανήκουν οι εν λόγω εθνικοί θησαυροί.
- (4) Η οδηγία 93/7/ΕΟΚ έδωσε σε εφαρμογή ένα σύστημα που επιτρέπει στα κράτη μέλη να επιτυγχάνουν την επιστροφή στο έδαφός τους των πολιτιστικών αγαθών που χαρακτηρίζονται ως «εθνικοί θησαυροί» κατά την έννοια του άρθρου 36 ΣΛΕΕ και τα οποία ανήκαν σε κοινές κατηγορίες πολιτιστικών αγαθών που αναφέρονταν στο παράρτημα της εν λόγω οδηγίας και που έχουν απομακρυνθεί από το έδαφός τους κατά παράβαση των εθνικών μέτρων ή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 116/2009 του Συμβουλίου ⁽⁵⁾. Η εν λόγω οδηγία κάλυπτε επίσης πολιτιστικά αγαθά που χαρακτηρίζονται ως εθνικοί θησαυροί και αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα δημόσιων συλλογών ή καταλόγων εκκλησιαστικών ιδρυμάτων, τα οποία δεν ενέπιπταν σ' αυτές τις κοινές κατηγορίες.

⁽¹⁾ Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 16ης Απριλίου 2014 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα) και απόφαση του Συμβουλίου της 8ης Μαΐου 2014.

⁽²⁾ Οδηγία 93/7/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 1993, σχετικά με την επιστροφή πολιτιστικών αγαθών που έχουν παράνομα απομακρυνθεί από το έδαφος κράτους μέλους (ΕΕ L 74 της 27.3.1993, σ. 74).

⁽³⁾ Οδηγία 96/100/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Φεβρουαρίου 1997, που τροποποιεί το παράρτημα της οδηγίας 93/7/ΕΟΚ σχετικά με την επιστροφή πολιτιστικών αγαθών που έχουν παράνομα απομακρυνθεί από το έδαφος κράτους μέλους (ΕΕ L 60 της 1.3.1997, σ. 59).

⁽⁴⁾ Οδηγία 2001/38/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουνίου 2001, που τροποποιεί το παράρτημα της οδηγίας 93/7/ΕΟΚ σχετικά με την επιστροφή πολιτιστικών αγαθών που έχουν παράνομα απομακρυνθεί από το έδαφος κράτους μέλους (ΕΕ L 187 της 10.7.2001, σ. 43).

⁽⁵⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 116/2009 του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2008, για τις εξαγωγές πολιτιστικών αγαθών (ΕΕ L 39 της 10.2.2009, σ. 1).

- (5) Η οδηγία 93/7/ΕΟΚ καθιέρωσε τη διοικητική συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών σε σχέση με τους εθνικούς θησαυρούς, σε στενή συνάρτηση με τη συνεργασία τους με την Ιντερπόλ και άλλους αρμόδιους φορείς στον τομέα των κλαπέντων έργων τέχνης, η οποία συνίσταται, ιδίως, στην καταγραφή των απολεσθέντων, κλαπέντων ή παρανόμως απομακρυνθέντων πολιτιστικών αγαθών που αποτελούν μέρος των εθνικών θησαυρών και των δημόσιων συλλογών τους.
- (6) Η διαδικασία που προβλέπει η οδηγία 93/7/ΕΟΚ αποτέλεσε ένα πρώτο βήμα για την καθιέρωση συνεργασίας μεταξύ κρατών μελών στον τομέα αυτόν και μέσα στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς με στόχο την περαιτέρω αμοιβαία αναγνώριση των σχετικών εθνικών νομοθεσιών.
- (7) Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 116/2009 εισήγαγε, εκ παραλλήλου με την οδηγία 93/7/ΕΟΚ, ένα ενωσιακό σύστημα για την προστασία των πολιτιστικών αγαθών των κρατών μελών.
- (8) Στόχος της οδηγίας 93/7/ΕΟΚ ήταν να εξασφαλιστεί η υλική επιστροφή των πολιτιστικών αγαθών στο κράτος μέλος από το έδαφος του οποίου τα εν λόγω αγαθά είχαν απομακρυνθεί παράνομα, ανεξαρτήτως από τα δικαιώματα κυριότητας επί των αγαθών. Ωστόσο η εφαρμογή της οδηγίας αυτής κατέδειξε τα όρια του συστήματος ανάκτησης των εν λόγω πολιτιστικών αγαθών. Στις εκθέσεις σχετικά με την εφαρμογή της εν λόγω οδηγίας επισημαίνεται ότι η οδηγία δεν εφαρμόζοταν συχνά, ιδίως λόγω του περιορισμένου πεδίου εφαρμογής της, που οφείλεται στις συνθήκες που ορίζονται στο παράρτημα της εν λόγω οδηγίας, της σύντομης προθεσμίας που προβλεπόταν για την άσκηση αγωγής επιστροφής και του κόστους που συνδεόταν με την αγωγή επιστροφής.
- (9) Θα πρέπει να διευρυνθεί το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας ώστε να καλύπτει κάθε πολιτιστικό αγαθό που χαρακτηρίζεται ή ορίζεται από κράτος μέλος, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία ή τις εθνικές διοικητικές διαδικασίες, ως ένας από τους εθνικούς θησαυρούς καλλιτεχνικής, ιστορικής ή αρχαιολογικής αξίας κατά την έννοια του άρθρου 36 ΣΛΕΕ. Η παρούσα οδηγία θα πρέπει συνεπώς να καλύπτει αγαθά με ιστορικό, παλαιοντολογικό, εθνογραφικό, νομισματικό ενδιαφέρον ή επιστημονική αξία, ανεξάρτητα από το εάν αποτελούν τμήμα δημόσιων ή άλλων συλλογών ή είναι μεμονωμένα αντικείμενα και το εάν έχουν προκύψει από νόμιμες ή λαθραίες ανασκαφές, υπό την προϋπόθεση ότι έχουν χαρακτηριστεί ή οριστεί ως εθνικοί θησαυροί. Επιπλέον, τα πολιτιστικά αγαθά που έχουν χαρακτηριστεί ή οριστεί ως εθνικοί θησαυροί δεν θα πρέπει πλέον να ανήκουν σε κατηγορίες ή να ανταποκρίνονται σε κατώτατα όρια παλαιότητας και/ή κατώτατα όρια οικονομικής αξίας για να μπορούν να επιστραφούν δυνάμει της παρούσας οδηγίας.
- (10) Ο σεβασμός της πολυμορφίας των εθνικών συστημάτων προστασίας των εθνικών θησαυρών αναγνωρίζεται από το άρθρο 36 ΣΛΕΕ. Για την προαγωγή της αμοιβαίας εμπιστοσύνης, της διάθεσης συνεργασίας και της αμοιβαίας κατανόησης μεταξύ των κρατών μελών, θα πρέπει να καθοριστεί το πεδίο εφαρμογής του όρου «εθνικός θησαυρός» στο πλαίσιο του άρθρου 36 ΣΛΕΕ. Τα κράτη μέλη πρέπει να διευκολύνουν την επιστροφή των πολιτιστικών αγαθών στο κράτος μέλος από το έδαφος του οποίου τα αγαθά αυτά είχαν απομακρυνθεί παράνομα, ανεξαρτήτως από την ημερομηνία προσχώρησης του εν λόγω κράτους μέλους, και πρέπει να εξασφαλίζουν ότι η επιστροφή τέτοιων αγαθών δεν συνεπάγεται αδικαιολόγητο κόστος. Θα πρέπει να είναι δυνατόν τα κράτη μέλη να επιστρέφουν κι άλλα πολιτιστικά αγαθά εκτός από αυτά που χαρακτηρίζονται ή ορίζονται ως «εθνικοί θησαυροί» με την προϋπόθεση ότι τηρούνται οι σχετικές διατάξεις της ΣΛΕΕ, καθώς και πολιτιστικά αγαθά που απομακρύνθηκαν παράνομα πριν από την 1η Ιανουαρίου 1993.
- (11) Κρίνεται απαραίτητο να ενταχθεί η διοικητική συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών, ώστε να διευκολυνθεί η αποτελεσματικότερη και πιο ομοιόμορφη εφαρμογή της παρούσας οδηγίας. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να απαιτείται από τις κεντρικές αρχές να συνεργάζονται αποτελεσματικά μεταξύ τους και να ανταλλάσσουν πληροφορίες όσον αφορά τα πολιτιστικά αγαθά που έχουν απομακρυνθεί παράνομα μέσω της χρήσης του συστήματος πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά (στο εξής «IMI»), το οποίο προβλέπεται από τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1024/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (1). Προκειμένου να βελτιωθεί η εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, θα πρέπει να καταρτιστεί μια μονάδα του συστήματος IMI ειδικά προσαρμοσμένη για τα πολιτιστικά αγαθά. Είναι επίσης ευκαταίω να χρησιμοποιούν αυτό το σύστημα και άλλες αρμόδιες αρχές των κρατών μελών κατά περίπτωση.
- (12) Για να εξασφαλιστεί η προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, η διοικητική συνεργασία και η ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των αρμόδιων αρχών θα πρέπει να συνάδουν με τους κανόνες της οδηγίας 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (2) και, στον βαθμό που χρησιμοποιείται το IMI, με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1024/2012. Οι ορισμοί που χρησιμοποιούνται στην οδηγία 95/46/ΕΚ και στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 45/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (3) θα πρέπει να ισχύουν και για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας.
- (13) Η προθεσμία προκειμένου να εξακριβωθεί κατά πόσον ένα πολιτιστικό αγαθό που εντοπίστηκε σε άλλο κράτος μέλος αποτελεί πολιτιστικό αγαθό κατά την έννοια της οδηγίας 93/7/ΕΟΚ, διαπιστώθηκε ότι στην πράξη ήταν πολύ βραχεία. Θα πρέπει κατά συνέπεια να παραταθεί στους έξι μήνες. Η μεγαλύτερη προθεσμία θα επιτρέψει τη λήψη των απαραίτητων μέτρων από τα κράτη μέλη με σκοπό τη διαφύλαξη του πολιτιστικού αγαθού και, κατά περίπτωση, την πρόληψη της διαφύλαξης του από τη διαδικασία επιστροφής.

(1) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1024/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2012, σχετικά με τη διοικητική συνεργασία μέσω του Συστήματος Πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά και την κατάργηση της απόφασης 2008/49/ΕΚ («κανονισμός IMI») (ΕΕ L 316 της 14.11.2012, σ. 1).

(2) Οδηγία 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (ΕΕ L 281 της 23.11.1995, σ. 74).

(3) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 45/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2000, σχετικά με την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα όργανα και τους οργανισμούς της Κοινότητας και σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (ΕΕ L 8 της 12.1.2001, σ. 1).

- (14) Η προθεσμία για την άσκηση αγωγής επιστροφής θα πρέπει να επεκταθεί σε τρία έτη από την ημερομηνία κατά την οποία το κράτος μέλος από το έδαφος του οποίου το πολιτιστικό αγαθό είχε απομακρυνθεί παράνομα έλαβε γνώση του τόπου όπου βρισκόταν το πολιτιστικό αγαθό και της ταυτότητας του νομέα ή κατόχου του. Η παράταση της περιόδου αυτής θα διευκολύνει την επιστροφή και θα αποθαρρύνει την παράνομη απομάκρυνση των εθνικών θησαυρών. Χάριν σαφήνειας, κρίνεται σκόπιμο να διευκρινιστεί ότι η προθεσμία παραγραφής αρχίζει να υπολογίζεται από την ημερομηνία κατά την οποία έλαβε σχετική γνώση η κεντρική αρχή του κράτους μέλους από την επικράτεια του οποίου απομακρύνθηκε παράνομα το πολιτιστικό αγαθό.
- (15) Δυνάμει της οδηγίας 93/7/ΕΟΚ η αγωγή επιστροφής δεν μπορεί να ασκηθεί μετά την παρέλευση 30 ετών από την ημερομηνία κατά την οποία το πολιτιστικό αγαθό απομακρύνθηκε παράνομα από το έδαφος του κράτους μέλους. Ωστόσο, στην περίπτωση αγαθών που αποτελούν τμήμα δημόσιων συλλογών και αγαθών που ανήκουν σε καταλόγους εκκλησιαστικών ιδρυμάτων στα κράτη μέλη όπου υπόκεινται σε ειδικό σύστημα προστασίας σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, η αγωγή για επιστροφή παραγράφεται μετά την παρέλευση μεγαλύτερης προθεσμίας υπό ορισμένες προϋποθέσεις. Δεδομένου ότι τα κράτη μέλη ενδέχεται να προβλέπουν ειδικά συστήματα προστασίας σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο για θρησκευτικά ιδρύματα πλην των εκκλησιαστικών, η παρούσα οδηγία θα πρέπει να επεκταθεί ώστε να συμπεριλάβει και τα άλλα θρησκευτικά ιδρύματα.
- (16) Το Συμβούλιο, στα συμπεράσματά του περί πρόληψης και καταπολέμησης του εγκλήματος εις βάρος των πολιτιστικών αγαθών που εγκρίθηκαν στις 13 και 14 Δεκεμβρίου 2011, αναγνώρισε την ανάγκη λήψης μέτρων ώστε να καταστεί αποτελεσματικότερη η πρόληψη της εγκληματικότητας όσον αφορά τα πολιτιστικά αγαθά και η καταπολέμηση του εν λόγω φαινομένου. Συνέστησε στην Επιτροπή να στηρίξει τα κράτη μέλη στην προσπάθειά τους να προστατεύουν αποτελεσματικά τα πολιτιστικά αγαθά, ώστε να προλαμβάνουν και να καταπολεμούν την παράνομη διακίνηση πολιτιστικών αγαθών και, αν κρίνεται αναγκαίο, να προωθούν συμπληρωματικά μέτρα. Επιπροσθέτως, το Συμβούλιο συνέστησε στα κράτη μέλη να εξετάσουν την επικύρωση της σύμβασης της Unesco σχετικά με τα μέτρα για την απαγόρευση και παρεμπόδιση της παράνομης εισαγωγής, εξαγωγής και μεταβίβασης κυριότητας των πολιτιστικών αγαθών που υπεγράφη στο Παρίσι στις 17 Νοεμβρίου 1970 και της σύμβασης του UNIDROIT του 1995 για τα κλεμμένα ή παράνομα εξαχθέντα πολιτιστικά αγαθά που υπεγράφη στη Ρώμη στις 24 Ιουνίου 1995.
- (17) Ως εκ τούτου, είναι σκόπιμο να εξασφαλιστεί ότι όλοι οι παράγοντες της αγοράς επιδεικνύουν τη δέουσα επιμέλεια και προσοχή κατά τις συναλλαγές πολιτιστικών αγαθών. Οι συνέπειες της απόκτησης ενός πολιτιστικού αγαθού παράνομη προέλευσης θα είναι πράγματι αποτρεπτικές μόνον εάν η καταβολή αποζημίωσης συνοδεύεται από την υποχρέωση να αποδεικνύει ο νομέας του αγαθού ότι επέδειξε τη δέουσα επιμέλεια και προσοχή. Επομένως, για να επιτευχθούν οι στόχοι της Ένωσης όσον αφορά την πρόληψη και την καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης πολιτιστικών αγαθών, στην παρούσα οδηγία θα πρέπει να προβλέπεται ότι ο νομέας υπέχει την υποχρέωση να αποδεικνύει ότι επέδειξε τη δέουσα επιμέλεια και προσοχή κατά την απόκτηση του αγαθού, για τους σκοπούς της αποζημίωσης.
- (18) Κρίνεται επίσης σκόπιμο να παρέχεται σε κάθε πρόσωπο και ιδίως σε παράγοντες της αγοράς, εύκολη πρόσβαση στις δημόσιες πληροφορίες σχετικά με τα πολιτιστικά αγαθά που χαρακτηρίζονται ή ορίζονται ως εθνικοί θησαυροί από τα κράτη μέλη. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διευκολύνουν την πρόσβαση στις δημόσιες πληροφορίες.
- (19) Για να διευκολυνθεί η ομοιόμορφη ερμηνεία της έννοιας της δέουσας επιμέλειας και προσοχής, θα πρέπει να οριστεί στην παρούσα οδηγία μη εξαντλητικός αριθμός κριτηρίων που θα λαμβάνονται υπόψη προκειμένου να καθορίζεται κατά πόσον ο νομέας έχει επιδείξει τη δέουσα επιμέλεια και προσοχή κατά την απόκτηση του πολιτιστικού αγαθού.
- (20) Δεδομένου ότι ο στόχος της παρούσας οδηγίας, ήτοι να διευκολύνεται η επιστροφή των πολιτιστικών αγαθών που έχουν οριστεί ή χαρακτηριστεί ως εθνικοί θησαυροί τα οποία έχουν παρανόμως απομακρυνθεί από το έδαφος των κρατών μελών, είναι αδύνατον να επιτευχθεί ικανοποιητικά από τα κράτη μέλη, μπορεί όμως, λόγω της κλίμακας και των αποτελεσμάτων της, να επιτευχθεί καλύτερα σε επίπεδο Ένωσης, η Ένωση μπορεί να θεσπίσει μέτρα, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, που διατυπώνεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας του ίδιου άρθρου, η παρούσα οδηγία δεν υπερβαίνει τα αναγκαία για την επίτευξη του στόχου αυτού όρια.
- (21) Αφού τα καθήκοντα της συμβουλευτικής επιτροπής που δημιουργήθηκε δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 116/2009 έχουν καταστεί άνευ αντικειμένου λόγω της κατάργησης του παραρτήματος της οδηγίας 93/7/ΕΟΚ, ενδείκνυται να καταργηθούν αντιστοίχως οι αναφορές στην εν λόγω επιτροπή. Ωστόσο, για να διατηρηθεί το πλαίσιο ανταλλαγής εμπειριών και βέλτιστων πρακτικών όσον αφορά την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας μεταξύ κρατών μελών, η Επιτροπή θα πρέπει να συστήσει ομάδα εμπειρογνομόνων, αποτελούμενη από εμπειρογνώμονες από τις κεντρικές αρχές των κρατών μελών που είναι αρμόδιες για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας η οποία θα πρέπει να συμμετάσχει, μεταξύ άλλων, στη διαδικασία κατάρτισης μιας μονάδας του συστήματος IMI ειδικά προσαρμοσμένης για τα πολιτιστικά αγαθά.
- (22) Επειδή το παράρτημα του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1024/2012 περιέχει κατάλογο με τις διατάξεις για τη διοικητική συνεργασία που περιλαμβάνονται στις πράξεις της Ένωσης που εφαρμόζονται μέσω του IMI, ενδείκνυται να τροποποιηθεί το εν λόγω παράρτημα, ώστε να περιλαμβάνει την παρούσα οδηγία.
- (23) Η υποχρέωση μεταφοράς της παρούσας οδηγίας στο εθνικό δίκαιο θα πρέπει να περιοριστεί στις διατάξεις που συνιστούν ουσιώδεις τροποποιήσεις σε σύγκριση με τις προϋπάρχουσες οδηγίες. Η υποχρέωση μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο των διατάξεων που παραμένουν αμετάβλητες προκύπτει από τις προγενέστερες οδηγίες.
- (24) Με την παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να διγίνονται οι υποχρεώσεις των κρατών μελών όσον αφορά τις προθεσμίες μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο των οδηγιών που αναφέρονται στο παράρτημα Ι μέρος Β,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

Άρθρο 1

Η παρούσα οδηγία αφορά την επιστροφή πολιτιστικών αγαθών τα οποία έχουν χαρακτηριστεί ή οριστεί από κράτος μέλος ως εθνικός θησαυρός όπως αναφέρεται στο άρθρο 2 σημείο 1), τα οποία έχουν παρανόμως απομακρυνθεί από το έδαφος του εν λόγω κράτους μέλους.

Άρθρο 2

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- 1) «πολιτιστικό αγαθό»: ένα αγαθό το οποίο, πριν ή μετά την παράνομη απομάκρυνσή του από το έδαφος κράτους μέλους, έχει χαρακτηριστεί ή οριστεί από κράτος μέλος ως «εθνικός θησαυρός καλλιτεχνικής, ιστορικής ή αρχαιολογικής αξίας» κατ' εφαρμογή της εθνικής νομοθεσίας ή των εθνικών διοικητικών διαδικασιών κατά την έννοια του άρθρου 36 ΣΛΕΕ·
- 2) «παράνομα απομακρυνθέν από το έδαφος κράτους μέλους»:
  - α) απομακρυνθέν από το έδαφος κράτους μέλους κατά παράβαση των κανόνων του σχετικά με την προστασία των εθνικών θησαυρών ή κατά παράβαση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 116/2009, ή
  - β) μη επιστραφέν μετά την παρέλευση της προθεσμίας για νόμιμη προσωρινή απομάκρυνση ή κατά παράβαση ενός από τους άλλους όρους της προσωρινής αυτής απομάκρυνσης·
- 3) «αιτούν κράτος μέλος»: το κράτος μέλος από το έδαφος του οποίου έχει απομακρυνθεί παράνομα το πολιτιστικό αγαθό·
- 4) «κράτος μέλος προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση»: το κράτος μέλος στο έδαφος του οποίου βρίσκεται το πολιτιστικό αγαθό που έχει απομακρυνθεί παράνομα από το έδαφος άλλου κράτους μέλους·
- 5) «επιστροφή»: η υλική επαναφορά του πολιτιστικού αγαθού στο έδαφος του αιτούντος κράτους μέλους·
- 6) «νομέας»: το πρόσωπο που έχει τη φυσική εξουσία επί του πολιτιστικού αγαθού για ίδιο λογαριασμό·
- 7) «κάτοχος»: το πρόσωπο που έχει τη φυσική εξουσία επί του πολιτιστικού αγαθού για λογαριασμό τρίτου·
- 8) «δημόσιες συλλογές»: οι συλλογές, οι οποίες χαρακτηρίζονται ως δημόσιες σύμφωνα με τη νομοθεσία αυτού του κράτους μέλους, που αποτελούν ιδιοκτησία του εν λόγω κράτους μέλους, τοπικής ή περιφερειακής αρχής του εν λόγω κράτους μέλους ή οργανισμού εδρεύοντος στην επικράτεια του εν λόγω κράτους μέλους, υπό την προϋπόθεση ότι ο οργανισμός αποτελεί ιδιοκτησία του εν λόγω κράτους μέλους ή τοπικής ή περιφερειακής αρχής, ή χρηματοδοτείται σε σημαντικό βαθμό από το εν λόγω κράτος μέλος ή από τοπική ή περιφερειακή αρχή·

Άρθρο 3

Τα πολιτιστικά αγαθά που έχουν απομακρυνθεί παράνομα από το έδαφος κράτους μέλους επιστρέφονται, σύμφωνα με τη διαδικασία και τους όρους που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία.

Άρθρο 4

Κάθε κράτος μέλος ορίζει μία ή περισσότερες κεντρικές αρχές, για την άσκηση των καθηκόντων που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία.

Τα κράτη μέλη ενημερώνουν την Επιτροπή για όλες τις κεντρικές αρχές που ορίζουν σύμφωνα με το παρόν άρθρο.

Η Επιτροπή δημοσιεύει τον κατάλογο των εν λόγω κεντρικών αρχών, καθώς και οποιαδήποτε τροποποίησή του, στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, σειρά C.

Άρθρο 5

Οι κεντρικές αρχές των κρατών μελών συνεργάζονται και προωθούν τη συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων εθνικών αρχών των κρατών μελών. Οι εν λόγω αρχές εκτελούν, ιδίως, τα ακόλουθα καθήκοντα:

- 1) αναζητούν, κατόπιν αιτήσεως του αιτούντος κράτους μέλους, συγκεκριμένο πολιτιστικό αγαθό που έχει απομακρυνθεί παράνομα από το έδαφος του, καθώς και την ταυτότητα του νομέα και/ή του κατόχου. Η αίτηση αυτή πρέπει να περιλαμβάνει κάθε πληροφορία χρήσιμη προς διευκόλυνση της έρευνας, σχετικά, ιδίως, με το πού βρίσκεται πράγματι ή εικάζεται ότι βρίσκεται το πολιτιστικό αγαθό·
- 2) απευθύνουν κοινοποίηση στα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη, σε περίπτωση ανακάλυψης πολιτιστικού αγαθού στο έδαφός τους και εάν μπορεί ευλόγως να συναχθεί ότι το εν λόγω αγαθό απομακρύνθηκε παράνομα από το έδαφος άλλου κράτους μέλους·

- 3) διευκολύνουν τις αρμόδιες αρχές του αιτούντος κράτους μέλους να εξακριβώσουν αν το εν λόγω αγαθό αποτελεί πολιτιστικό αγαθό, υπό τον όρο ότι η εξακρίβωση πραγματοποιείται εντός έξι μηνών από την κοινοποίηση που προβλέπει το σημείο 2). Εάν η εξακρίβωση δεν γίνει εντός της ταχθείσας προθεσμίας, τα σημεία 4) και 5) δεν τυγχάνουν εφαρμογής·
- 4) λαμβάνουν, εάν χρειαστεί, και σε συνεργασία με το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος, τα αναγκαία μέτρα για την υλική συντήρηση του πολιτιστικού αγαθού·
- 5) εμποδίζουν, με τα αναγκαία προσωρινά μέτρα, κάθε πράξη διαφυγής του πολιτιστικού αγαθού από τη διαδικασία επιστροφής·
- 6) μεσολαβούν μεταξύ του νομέα και/ή του κατόχου και του αιτούντος κράτους μέλους όσον αφορά την επιστροφή. Για τον σκοπό αυτό, οι αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση μπορούν, υπό την επιφύλαξη του άρθρου 6, να διευκολύνουν καταρχάς την εφαρμογή διαδικασίας διαιτησίας, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία του κράτους μέλους προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση και εφόσον το αιτούν κράτος μέλος και ο νομέας ή ο κάτοχος δώσουν τη ρητή συγκατάθεσή τους.

Με σκοπό τη συνεργασία και τη μεταξύ τους διαβούλευση, οι κεντρικές αρχές των κρατών μελών χρησιμοποιούν μια μονάδα του συστήματος πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά («IMI»), το οποίο θεσπίζεται με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1024/2012, ειδικά προσαρμοσμένη για τα πολιτιστικά αγαθά. Μπορούν επίσης να χρησιμοποιούν το IMI για να διαδίδουν κάθε πληροφορία σχετικά με τα πολιτιστικά αγαθά που έχουν κλαπεί ή απομακρυνθεί από την επικράτεια τους. Τα κράτη μέλη αποφασίζουν σχετικά με τη χρήση του IMI και από άλλες αρμόδιες αρχές για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας.

Άρθρο 6

Το αιτούν κράτος μέλος μπορεί να ασκήσει, ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου του κράτους μέλους στο οποίο απευθύνεται η αίτηση, αγωγή κατά του νομέα, και, ελλείψει νομέα, κατά του κατόχου, με αίτημα την επιστροφή πολιτιστικού αγαθού που έχει απομακρυνθεί παράνομα από το έδαφός του.

Για να γίνει δεκτή η αγωγή, το εισαγωγικό δικόγραφο πρέπει να συνοδεύεται από:

- α) έγγραφο όπου περιγράφεται το αγαθό που αποτελεί αντικείμενο της διαφοράς και όπου βεβαιώνεται ότι αποτελεί πολιτιστικό αγαθό·
- β) δήλωση των αρμοδίων αρχών του αιτούντος κράτους μέλους, σύμφωνα με την οποία το πολιτιστικό αγαθό απομακρύνθηκε παράνομα από το έδαφός του.

Άρθρο 7

Η αρμόδια κεντρική αρχή του αιτούντος κράτους μέλους ενημερώνει αμελλητί την αρμόδια κεντρική αρχή του κράτους μέλους προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση ότι ασκήθηκε αγωγή για την επιστροφή του εν λόγω αγαθού.

Η αρμόδια κεντρική αρχή του κράτους μέλους προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση ενημερώνει, αμελλητί, τις κεντρικές αρχές των λοιπών κρατών μελών.

Κάθε ανταλλαγή πληροφοριών πραγματοποιείται μέσω του IMI σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές διατάξεις περί προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και της ιδιωτικής ζωής, χωρίς να θίγεται η δυνατότητα των αρμοδίων κεντρικών αρχών να προσφεύγουν σε άλλους τρόπους ενημέρωσης πλην του IMI.

Άρθρο 8

1. Τα κράτη μέλη προβλέπουν στη νομοθεσία τους ότι η κατά την παρούσα οδηγία αγωγή επιστροφής παραγράφεται μετά την παρέλευση τριών ετών από την ημερομηνία κατά την οποία η αρμόδια κεντρική αρχή του αιτούντος κράτους μέλους έλαβε γνώση του τόπου όπου βρισκόταν το πολιτιστικό αγαθό και της ταυτότητας του νομέα ή του κατόχου του.

Η εν λόγω αγωγή παραγράφεται σε κάθε περίπτωση μετά την παρέλευση τριάντα ετών από την ημερομηνία κατά την οποία το πολιτιστικό αγαθό απομακρύνθηκε παράνομα από το έδαφος του αιτούντος κράτους μέλους.

Αν όμως το αγαθό αποτελεί τμήμα δημόσιας συλλογής, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 8), ή αν ανήκει σε καταλόγους εκκλησιαστικών ή άλλων θρησκευτικών ιδρυμάτων στα κράτη μέλη όπου υπόκειται σε ειδικό σύστημα προστασίας σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, η αγωγή για επιστροφή παραγράφεται μετά την παρέλευση 75 ετών, εκτός εάν πρόκειται για κράτη μέλη όπου η αγωγή είναι απαράγραπτη ή αν υπάρχουν διμερείς συμφωνίες μεταξύ κρατών μελών που ορίζουν προθεσμία μεγαλύτερη των 75 ετών.

2. Η αγωγή για επιστροφή δεν γίνεται παραδεκτή εάν η απομάκρυνση του πολιτιστικού αγαθού από το έδαφος του κράτους μέλους προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση δεν είναι πλέον παράνομη κατά τον χρόνο άσκησης της αγωγής.

Άρθρο 9

Με την επιφύλαξη των άρθρων 8 και 14, η επιστροφή του συγκεκριμένου πολιτιστικού αγαθού διατάσσεται από το αρμόδιο δικαστήριο, εάν αποδειχθεί ότι το αγαθό αυτό αποτελεί πολιτιστικό αγαθό κατά την έννοια του άρθρου 2 σημείο 1), και ότι απομακρύνθηκε από το εθνικό έδαφος παράνομα.

Άρθρο 10

Εφόσον διαταχθεί η επιστροφή του πολιτιστικού αγαθού, το αρμόδιο δικαστήριο του κράτους μέλους προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση ορίζει υπέρ του νομέα εύλογη αποζημίωση ανάλογα με τις συγκεκριμένες περιστάσεις, με την προϋπόθεση ότι ο νομέας αποδεικνύει ότι επέδειξε τη δέουσα επιμέλεια και προσοχή κατά την απόκτηση του αγαθού.

Για να εξακριβωθεί αν ο νομέας επέδειξε τη δέουσα επιμέλεια και προσοχή, λαμβάνονται υπόψη όλες οι συνθήκες απόκτησης, και ιδίως η τεκμηρίωση σχετικά με την προέλευση του αγαθού, οι άδειες εξαγωγής που απαιτούνται δυνάμει του δικαίου του αιτούντος κράτους μέλους, ο χαρακτήρας των μερών, το καταβληθέν ποσό, η εξέταση από τον νομέα κάθε προσβάσιμου μητρώου για τα κλαπέντα πολιτιστικά αγαθά και κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία που θα μπορούσε λογικά να είχε αποκτήσει, και οποιαδήποτε άλλη ενέργεια στην οποία θα είχε προβεί ένα λογικό άτομο υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες.

Σε περίπτωση δωρεάς ή κληρονομικής διαδοχής, ο νομέας δεν μπορεί να τύχει ευνοϊκότερης μεταχείρισης από την επιφυλασσομένη στο πρόσωπο εκείνο από το οποίο απέκτησε το αγαθό για τους λόγους αυτούς.

Το αιτούν κράτος μέλος υποχρεούται να καταβάλλει την εν λόγω αποζημίωση κατά την επιστροφή του αγαθού.

Άρθρο 11

Οι δαπάνες που προκύπτουν από την εκτέλεση της απόφασης που διατάσσει την επιστροφή του πολιτιστικού αγαθού βαρύνουν το αιτούν κράτος μέλος. Το ίδιο ισχύει και για το κόστος των μέτρων που αναφέρονται στο άρθρο 5 σημείο 4).

Άρθρο 12

Η καταβολή της εύλογης αποζημίωσης και των δαπανών που αναφέρονται στα άρθρα 10 και 11 δεν θίγει το δικαίωμα του αιτούντος κράτους μέλους να αξιώσει την απόδοση των ποσών αυτών από τα πρόσωπα που είναι υπεύθυνα για την παράνομη απομάκρυνση του πολιτιστικού αγαθού από το έδαφός του.

Άρθρο 13

Η κυριότητα επί του πολιτιστικού αγαθού μετά την επιστροφή του διέπεται από το δίκαιο του αιτούντος κράτους μέλους.

Άρθρο 14

Η παρούσα οδηγία ισχύει μόνο για τα πολιτιστικά αγαθά που απομακρύνθηκαν παράνομα από το έδαφος κράτους μέλους από την 1η Ιανουαρίου 1993 και μετά.

Άρθρο 15

1. Τα κράτη μέλη μπορούν να εφαρμόσουν το σύστημα που προβλέπει η παρούσα οδηγία για την επιστροφή και άλλων πολιτιστικών αγαθών εκτός από εκείνα που καθορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 1).
2. Τα κράτη μέλη μπορούν να εφαρμόσουν το σύστημα που προβλέπει η παρούσα οδηγία στις αιτήσεις επιστροφής πολιτιστικών αγαθών που απομακρύνθηκαν παράνομα από το έδαφος άλλων κρατών μελών πριν από την 1η Ιανουαρίου 1993.

Άρθρο 16

Η παρούσα οδηγία δεν θίγει τη δυνατότητα άσκησης, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο των κρατών μελών, αγωγών και ποινικών διώξεων από το αιτούν κράτος μέλος και/ή τον νομέα του κλαπέντος πολιτιστικού αγαθού.

Άρθρο 17

1. Έως τις 18 Δεκεμβρίου 2015 και στη συνέχεια κάθε πέντε έτη, τα κράτη μέλη υποβάλλουν στην Επιτροπή έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας.
2. Κάθε πέντε έτη, η Επιτροπή παρουσιάζει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο και στην Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή έκθεση σχετικά με την εφαρμογή και την αποτελεσματικότητα της παρούσας οδηγίας. Η εν λόγω έκθεση συνοδεύεται, εάν είναι απαραίτητο, από κατάλληλες προτάσεις.

Άρθρο 18

Στο παράρτημα του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1024/2012, προστίθεται το ακόλουθο σημείο:

- «8. Οδηγία 2014/60/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαΐου 2014, σχετικά με την επιστροφή πολιτιστικών αγαθών που έχουν απομακρυνθεί παράνομα από το έδαφος κράτους μέλους και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1024/2012 (*): Άρθρα 5 και 7.

(*) ΕΕ L 159 της 28.5.2014, σ. 1.»

Άρθρο 19

1. Έως τις 18 Δεκεμβρίου 2015, τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν με το άρθρο 2 σημείο 1), το άρθρο 5 πρώτο εδάφιο σημείο 3), το άρθρο 5 δεύτερο εδάφιο, το άρθρο 7 τρίτο εδάφιο, το άρθρο 8 παράγραφος 1, το άρθρο 10, πρώτη και δεύτερη παράγραφος, και το άρθρο 17 παράγραφος 1 της παρούσας οδηγίας.

Κοινοποιούν αμέσως στην Επιτροπή το κείμενο των εν λόγω μέτρων.

Όταν τα κράτη μέλη θεσπίζουν τα εν λόγω μέτρα, αυτά αναφέρονται στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από παρόμοια αναφορά κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Οι εν λόγω διατάξεις περιλαμβάνουν, επίσης, δήλωση που διευκρινίζει ότι οι αναφορές στην οδηγία που καταργείται από την παρούσα οδηγία, οι οποίες περιέχονται στις ισχύουσες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις, λογίζονται ως αναφορές στην παρούσα οδηγία. Οι λεπτομερείς διατάξεις για την αναφορά αυτή και η διατύπωση αυτής της αναφοράς καθορίζονται από τα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των ουσιαστών διατάξεων εσωτερικού δικαίου τις οποίες θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία.

Άρθρο 20

Η οδηγία 93/7/ΕΟΚ, όπως τροποποιήθηκε με τις οδηγίες στο παράρτημα Ι μέρος Α, καταργείται από τις 19 Δεκεμβρίου 2015, με την επιφύλαξη των υποχρεώσεων των κρατών μελών όσον αφορά τις προθεσμίες μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο των οδηγιών που παρατίθενται στο παράρτημα Ι μέρος Β.

Οι αναφορές στην καταργούμενη οδηγία θεωρούνται ως αναφορές στην παρούσα οδηγία και διαβάζονται σύμφωνα με τον πίνακα αντιστοιχίας του παραρτήματος ΙΙ.

Άρθρο 21

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα μετά τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Το άρθρο 2, σημεία 2) έως 8), τα άρθρα 3 και 4, το άρθρο 5 πρώτο εδάφιο σημεία 1), 2) και 4) έως 6), το άρθρο 6, το άρθρο 7 πρώτο και δεύτερο εδάφιο, το άρθρο 8 παράγραφος 2, το άρθρο 9, το άρθρο 10 τρίτο και τέταρτο εδάφιο και τα άρθρα 11 έως 16 εφαρμόζονται από τις 19 Δεκεμβρίου 2015.

Άρθρο 22

Η οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες, 15 Μαΐου 2014.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Ο Πρόεδρος
M. SCHULZ

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
Δ. ΚΟΥΡΚΟΥΛΑΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΜΕΡΟΣ Α

**Καταργούμενη οδηγία με κατάλογο των διαδοχικών τροποποιήσεων της
(κατά τα αναφερόμενα στο άρθρο 20)**

Οδηγία 93/7/ΕΟΚ του Συμβουλίου	(ΕΕ L 74 της 27.3.1993, σ. 74)
Οδηγία 96/100/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου	(ΕΕ L 60 της 1.3.1997, σ. 59)
Οδηγία 2001/38/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου	(ΕΕ L 187 της 10.7.2001, σ. 43)

ΜΕΡΟΣ Β

**Κατάλογος προθεσμιών μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο
(κατά τα αναφερόμενα στο άρθρο 20)**

Οδηγία	Προθεσμία μεταφοράς
93/7/ΕΟΚ	15.12.1993 (15.3.1994 για το Βέλγιο, τη Γερμανία και τις Κάτω Χώρες)
96/100/ΕΚ	1.9.1997
2001/38/ΕΚ	31.12.2001

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

Πίνακας αντιστοιχίας

Οδηγία 93/7/ΕΟΚ	Παρούσα Οδηγία
—	Άρθρο 1
Άρθρο 1 σημείο 1) πρώτη περίπτωση	Άρθρο 2 σημείο 1)
Άρθρο 1 σημείο 1) δεύτερη περίπτωση εισαγωγικό τμήμα	—
Άρθρο 1 σημείο 1) δεύτερη περίπτωση πρώτη υποπερίπτωση πρώτη πρόταση	—
Άρθρο 1 σημείο 1) δεύτερη περίπτωση πρώτη υποπερίπτωση δεύτερη πρόταση	Άρθρο 2 σημείο 8)
Άρθρο 1 σημείο 1) δεύτερη περίπτωση δεύτερη υποπερίπτωση	—
Άρθρο 1 σημείο 2) πρώτη περίπτωση	Άρθρο 2 σημείο 2) στοιχείο α)
Άρθρο 1 σημείο 2) δεύτερη περίπτωση	Άρθρο 2 σημείο 2) στοιχείο β)
Άρθρο 1 σημεία 3) έως 7)	Άρθρο 2 σημεία 3) έως 7
Άρθρο 2	Άρθρο 3
Άρθρο 3	Άρθρο 4
Άρθρο 4 εισαγωγικό μέρος	Άρθρο 5 πρώτο εδάφιο εισαγωγικό μέρος
Άρθρο 4 σημεία 1) και 2)	Άρθρο 5 πρώτο εδάφιο σημεία 1) και 2)
Άρθρο 4 σημείο 3)	Άρθρο 5 πρώτο εδάφιο σημείο 3)
Άρθρο 4 σημεία 4) έως 6)	Άρθρο 5 πρώτο εδάφιο σημεία 4) έως 6)
—	Άρθρο 5 δεύτερο εδάφιο
Άρθρο 5 πρώτο εδάφιο	Άρθρο 6 πρώτο εδάφιο
Άρθρο 5 δεύτερο εδάφιο πρώτη περίπτωση	Άρθρο 6 δεύτερο εδάφιο στοιχείο α)
Άρθρο 5 δεύτερο εδάφιο δεύτερη περίπτωση	Άρθρο 6 δεύτερο εδάφιο στοιχείο β)
Άρθρο 6 πρώτο εδάφιο	Άρθρο 7 πρώτο εδάφιο
Άρθρο 6 δεύτερο εδάφιο	Άρθρο 7 δεύτερο εδάφιο
—	Άρθρο 7 τρίτο εδάφιο
Άρθρο 7 παράγραφοι 1 και 2	Άρθρο 8 παράγραφοι 1 και 2
Άρθρο 8	Άρθρο 9
Άρθρο 9 πρώτο εδάφιο	Άρθρο 10 πρώτο εδάφιο
Άρθρο 9 δεύτερο εδάφιο	—
—	Άρθρο 10 δεύτερο εδάφιο
Άρθρο 9 τρίτο και τέταρτο εδάφιο	Άρθρο 10 τρίτο και τέταρτο εδάφιο
Άρθρα 10 έως 15	Άρθρα 11 έως 16
Άρθρο 16 παράγραφοι 1 και 2	Άρθρο 17 παράγραφοι 1 και 2
Άρθρο 16 παράγραφος 3	—
Άρθρο 16 παράγραφος 4	—
Άρθρο 17	—
—	Άρθρο 18
Άρθρο 18	Άρθρο 19
—	Άρθρο 20
—	Άρθρο 21

Οδηγία 93/7/ΕΟΚ	Παρούσα Οδηγία
Άρθρο 19	Άρθρο 22
Παράρτημα	—
—	Παράρτημα Ι
—	Παράρτημα ΙΙ